

“Wij voelen ons toch een beetje de ouders en met trots presenteren wij dit blakend kind”

De academische Pabo Iselinge

Eric Besselink en George Moerkerke

De vragen:

- Hoe verleiden we talentvolle leerlingen om te kiezen voor onderwijs?
- Hoe koppelen we de ambitie van intelligente, jonge mensen om een goede leerkracht te worden aan wetenschappelijke nieuwsgierigheid?

Het antwoord:

- De academische Pabo Iselinge Hogeschool!

Op 1 september 2009 zijn 17 beginnende studenten van de Pabo van Iselinge hogeschool gestart met de academische pabo. De academische pabo van Iselinge is een nieuwe opleidingsvariant die tot stand is gekomen in samenwerking met de Open Universiteit en een vijftal schoolbesturen en hun directeuren uit de regio Achterhoek.

De academische pabo is een opleiding met twee bronnen. De eerste bron is het pabo-programma, waarvoor de bekwaamheidseisen staan in de wet Beroepen in

het Onderwijs. De tweede bron is het schakelprogramma van de Open Universiteit. Dit schakelprogramma bestaat uit 9 modules met een studielast van 4.3 ects elk.

De opleiding duurt vier jaar. In de eerste drie jaar van de opleiding zijn er twee stage-dagen per week. In het laatste opleidingsjaar wordt de opleiding afgesloten met een lange stage: de lio-stage. Als de studenten met succes het curriculum doorlopen hebben, hebben zij na vier jaar hun Pabo diploma behaald en direct toegang

tot de master Onderwijswetenschappen van de Open Universiteit.

De academische pabo in vogelvlucht

Het opleidingsprogramma wordt aangeboden in een viertal modules per half jaar. Elke van die vier modules heeft een bijzonder accent, dat na elk half jaar verdiept wordt. Er is dus sprake van een concentrisch opleidingsprogramma. Het bijzondere van de opleiding is, dat wat geleerd wordt bij de Open Universiteit, direct wordt toegepast in de andere opleidingsmodules. De karakteristieken van de vier modulereeksen zijn opgenomen in Tabel 1.

De leerkracht als onderwijsverzorger

Een goede leerkracht moet over de nodige competenties beschikken. In de wet is

Eric Besselink

vastgelegd aan welke bekwaamheidseisen een goed leerkracht moet voldoen. Daarbij staan zeven competenties centraal: de interpersoonlijke, de pedagogische, de vakinhoudelijke en vakdidactische, de organisatorische, de samenwerkingscompetentie en de competentie te kunnen reflecte-

Tabel 1 De vier karakteristieken van de leerkracht van de academische pabo

De leerkracht als onderwijsverzorger	In deze modulereeks staat centraal hoe je een goede leerkracht wordt: het gaat met name om pedagogisch-didactische competenties die je moet verwerven.
De leerkracht als instructional leader	In deze modulereeks leer je belangrijke didactische strategieën toe te passen, die leiden tot maximaal leereffect bij leerlingen.
De leerkracht als multimediaal ontwerper	In deze reeks modules leer je mooi, avontuurlijk en belevingsvol onderwijs te ontwerpen, waarbij je gebruik leert maken van nieuwe multimediale mogelijkheden.
De leerkracht als onderzoeker	In deze modulereeks leer je onderzoek uitvoeren. Hier zijn de negen onderzoeks- en ontwerpmodules van de Open Universiteit ondergebracht.

De ondertekening van het samenwerkingsverband Iselinge en de Open Universiteit

ren.

Deze competenties zijn op Iselinge Hogeschool uitgewerkt in een competentie-gids. Voor elk half jaar is daarin vastgelegd welke beroepstaken op welk niveau verworven moeten zijn. Die beroepstaken worden in de praktijk getoetst. Maar die praktijk wordt verdiept, door daar waar nodig ook met kennis-tentamens, presentaties of onderzoeksverslagen te komen tot bewuster professioneel handelen.

De leerkracht als instructional leader

De student van de academische pabo wordt instructional leader. Binnen de academische pabo ontwikkelt de student inhoudelijke innovatieve kwaliteiten zodat hij anderen weet te enthousiasmeren over effectieve en kansrijke innovaties. What works? Er is steeds meer bekend over wat echt werkt. Studenten oefenen

en onderzoeken krachtige didactische strategieën: van het belonen van prestaties en erkenning geven, het stellen van doelen en het geven van goede feedback aan leerlingen, het stellen van vragen en geven van hints tot het activeren van de voorkennis van leerlingen. Elk semester stellen we een of meer krachtige didactische strategieën centraal. Het motto van deze modulereeks is: de leerkracht doet er toe! Leerkrachten hebben een enorm effect op de ontwikkeling van leerlingen en kunnen deze versnellen. Studenten van de academische pabo moeten vooral ook een goede leerkracht worden.

De leerkracht als multimediaal ontwerper

Steeds meer scholen beschikken over een digitaal schoolbord. Daarmee is er een nieuwe uitdaging gesteld aan leerkrachten: hun lessen en activiteiten kunnen nu op multimediale wij-

ze worden ondersteund met foto's, filmpjes, animaties, presentaties en zelfs met interactieve technieken. Voor veel leerlingen in het basisonderwijs is de multimediale wereld een vanzelfsprekendheid: ze hebben soms een mobieltje, ze chatten, zitten veel achter de computer. Op lang niet alle basisscholen leren kinderen beeldtaal te interpreteren: studenten van de academische pabo leren op welke wijze met kinderen gewerkt kan worden aan mediawijsheid. Belangrijk in deze modulereeks is dat studenten zélf slimme multimediale ontwerpers worden. Want met al die multimediale technieken kan het onderwijs spannender, avontuurlijker en beleevingsvoller gemaakt worden. Studenten leren krachtige leeromgevingen te ontwerpen: een creatief pro-

ces gericht op onderwijsdoelen die ze willen bereiken. Onderdeel van de opleiding is de cursus digital cre8tor. In de academische pabo leren studenten bijvoorbeeld alles over het begrijpen, maken en bewerken van digitale beelden en alles over filmtaal (inclusief montage technieken, het begrijpen, opnemen en bewerken van digitale video en het delen van digitale media via internet). Studenten sluiten de cursus digital cre8tor af met een internationaal erkend certificaat.

De leerkracht als onderzoeker

Ten behoeve van de onderzoekslijn zal een vierjarige lijn worden uitgezet met als uitgangspunt de onderzoekscyclus zoals uitgewerkt in Ontwikkeling door Onderzoek (Kallenberg, Koster, Onstenk & Scheepsma, 2007*). Deze onderzoekscyclus bestaat uit een aantal onderzoeksstappen, beginnend bij de probleemstelling. Via het stellen van een hypothese, een verkenning, onderzoeksvragen, vaststellen van de onderzoeksgroep en de onderzoeksstrategie, worden gegevens verzameld en verwerkt. Daarna volgt de analyse en de interpretatie die uiteindelijk zal leiden uiteindelijk tot een onderzoeksrapportage. Voor de studenten van de academische pabo zal deze onderzoekscyclus tijdens hun opleiding worden gevolgd.

*Kallenberg, T., B. Koster, J. Onstenk & W. Scheepsma (2007). *Ontwikkeling door Onderzoek: een handreiking voor leraren*. Utrecht: Thieme Meulenhoff.

Elk semester zal op de academische pabo minstens één module van de Open Universiteit centraal staan. Het totale programma van deze reeks bestaat uit 9 modules. De modules leggen drie accenten: een algemene kennisbasis, de praktijk en onderzoek. In het eerste jaar maken studenten kennis met onderwijskundige theorieën en met wetenschappelijke inzichten over hoe mensen leren en zich ontwikkelen. In deze twee modules, die afgesloten worden met een schriftelijk kennistentamen, wordt een algemene kennisbasis gelegd. Daarnaast kent het programma een aantal practica: de module "literatuuronderzoek" in het eerste jaar. Hierin wordt een gedegen literatuurstudie naar een onder-

wijskundig thema uitgevoerd en volgens de wetenschappelijke regels van de kunst over gerapporteerd. Een laatste groep modules stellen het onderzoek centraal: een module waarin geleerd wordt een onderzoek op te zetten, een module waarin gegevens statistisch worden geanalyseerd (de module kwantitatieve data-analyse) en een module waarin geleerd wordt goede vragenlijsten te ontwerpen en de antwoorden op die vragen statistisch juist te analyseren. Normaal wordt er bij de Open Universiteit in zelfstudie gewerkt. Iselinge Hogeschool biedt de bijzondere service van de woensdagmiddagondersteuning: regelmatig zullen deskundige Iselinge-docenten begeleidingswerkgroepen geven

bij de modules van de Open Universiteit. Het opleidingsconcept en programma is onderscheidend en prikkelend, zowel in cultuur als structuur. De academische Pabo student maakt vanaf het begin deel uit van een team in engere zin (zijn collega's in de stage) en van een team in bredere zin (de learning- & research-community). De student werkt in een "academische" infrastructuur onderwijs- en onderzoekscompetenties. De I&R- community krijgt vorm in een consortium van scholen dat de ambitie heeft om eerst opleidingsschool en later wellicht academische basisschool te willen worden.

De groep die in 2009 gestart is, loopt naar verwachting en

zal nog 3 jaar doorlopen. Per 2010 verwachten we met een nieuwe lichter te starten. Ook hebben we al gemerkt dat anderen belangstelling hebben voor onze lieveling. Zal onze academische pabo op vrijersvoeten gaan? Wil je ons en onze boreling volgen: neem gerust contact op.

George Moerkerke

Masterclass Schooltv/
weekjournaal bij Teleac